

40/1959 Ú.I.

Vládní vyhláška

ze dne 20. února 1959 o zadávání prací a služeb socialistickými organizacemi jednotlivcům

Socialistická společnost poskytuje dělníkům, rolníkům i pracujícím inteligenci neomezené možnosti uplatňovat v práci tvůrčí činnost a přispívat tak k rychlejšímu rozvoji výroby, vědy i umění. Pracující také těchto možností plně využívají a vytvářejí pro společnost stále další a další materiální a kulturní hodnoty. Vědomí významu práce pro rozvoj socialistické společnosti a pro růst životní úrovně, nikoliv touha po osobním obohacení, je hlavní hybnou silou činnosti našich pracujících. Náš stát poskytuje pracujícím všestrannou péči, zaručuje jim spravedlivou mzdu za dobře vykonanou práci a odměňuje mimořádné pracovní zásluhy.

V některých případech však ústřední a jiné orgány, orgány národních výborů a hospodářské organizace nesprávně postupují při zadávání prací a služeb. Takový nesprávný postup narušuje další rozvoj a upevňování socialistických výrobních vztahů, brzdí rozmach pracovního nadšení pracujících a umožňuje, že jednotlivci mohou zneužívat vymoženosti našeho zřízení.

Vláda zjišťuje, že některé uvedené organizace zadávají práce a služby, které potřebují k plnění svých úkolů, soukromým podnikatelům a tak jim umožňují dosahovat nekontrolovatelné, často neúměrné příjmy a oživují tím dokonce někdy kapitalistické tendence.

Dále dochází k tomu, že některé organizace nezajišťují vždy plnění svých úkolů především vlastními zaměstnanci, anebo prostřednictvím jiných socialistických organizací, ale zadávají zejména mimořádné práce a služby ve zbytečném rozsahu jednotlivcům. Jde-li o zaměstnance, vede tento způsob obstarávání prací nebo služeb k oslabení jejich zájmu na plnění úkolů, které mají ve svém hlavním zaměstnání. Takové obstarávání prací a služeb umožňuje též jednotlivcům získávat mnohdy značné a těžko kontrolovatelné příjmy.

Takový nesprávný postup některých podniků, úřadů a ústavů je předmětem oprávněné kritiky a stížností z řad pracujících.

Vláda Republiky československé, vedena snahou zcela odstranit tyto škodlivé případy stanoví:

Čl.1

Zadávání prací a služeb socialistickými organizacemi soukromým podnikatelům se přičítá obecnému zájmu a je proto nepřipustné.

Čl.2

Socialistické organizace mohou v ojedinělých případech, zejména na vesnici, zadat práce a služby malého rozsahu drobným řemeslníkům, kteří vykonávají tyto práce a služby osobně, jestliže tyto práce a služby nemohou být provedeny organizacemi socialistického sektoru.

Čl.3

(1) Mimořádné práce a služby, které organizace potřebuje k plnění svých úkolů, vykonává zásadně svými vlastními zaměstnanci. Vykoná-li zaměstnanec takové práce a služby pod rámeček svých obvyklých povinností, lze jej odměnit podle příslušných předpisů.^{*)}

(2) Jestliže organizace potřebuje k plnění svých úkolů mimořádné práce a služby, které nemůže obstarat svými zaměstnanci podle odstavce 1, zadá je jiné socialistické organizaci, která je oprávněna takové práce a služby provádět.

Čl.4

(1) Jen ve zvlášť odůvodněných případech může organizace zadat mimořádné práce a služby, které potřebuje k plnění svých úkolů, jednotlivcům.

(2) Zadávání těchto prací a služeb socialistickými organizacemi jednotlivcům přičítá se však obecnému zájmu, jde-li o činnost spadající do obvyklých povinností z pracovního poměru, nebo narušuje-li výkon těchto prací plnění hlavních pracovních úkolů, anebo získal-li by jedinec jejich výkonem neúměrně vysoké příjmy.

(3) O zadávání prací a služeb jednotlivcům rozhoduje vedoucí organizace. Aby se předešlo následkům, které jsou uvedeny v odstavci 2, musí vedoucí organizace, která práci nebo službu zadává, zachovat tento postup:

a) Souhlas zaměstnavatele a projednání v závodním výboru odborové organizace.

Zadává-li socialistická organizace práci nebo službu jedinci, který je v pracovním poměru, je vedoucí této organizace povinen vyžádat si předchozí souhlas zaměstnavatele tohoto jedince. Předchozího souhlasu zaměstnavatele není třeba v naléhavých případech, kde by hrozilo nebezpečí z prodlení. Souhlasu zaměstnavatele není třeba při zadání prací a služeb malého rozsahu. Tam, kde je nutný souhlas zaměstnavatele, musí zaměstnavatel projednat věc se závodním výborem odborové organizace.

b) Evidence zadaných prací a služeb, písemná smlouva.

Socialistická organizace, která práci nebo službu jedinci zadává, vede o pracích a službách zadaných jednotlivcům přesnou evidenci. Evidence obsahuje: jméno jedince, jemuž byla práce zadána, označení jeho občanského průkazu, označení jeho zaměstnavatele, popis prací a služeb a výše odměny.

U prací větší závažnosti je třeba uzavřít písemnou smlouvu. Písemná smlouva je zárukou, že nebude o převzatém závazku pochybností a že organizace, která práci zadává, nebude na svých právech a zájmech poškozena.

c) Odměna za práce a služby

Výše odměny za provedené práce a služby řídí se především platnými předpisy, tarify, ceníky apod. Není-li takových předpisů, musí být odměna přiměřená vykonané práci a nesmí přesahovat výši, stanovenou mzdovými předpisy platnými pro obdobné práce. Vedoucí organizace, po kterou byla práce nebo služba jedincem provedena, odpovídá za správnost a přiměřenost stanovené odměny.

d) Výplata a zdanění odměny

Výplata za práce a služby a jejich zdanění se provádí podle příslušných zákonných předpisů a předpisů vydaných ministerstvem financí o výplatě těchto odměn, o povinnosti oznamovat tyto výplaty, o jejich evidenci a způsobu zdanění.^{*)}

Čl.5

Smlouvy o zadávání prací a služeb, které jsou podle předchozích ustanovení v rozporu s obecným zájmem, jsou podle [§ 36 občanského zákoníku](#)^{**)} neplatné.

Čl.6

Vedoucí organizací jsou osobně odpovědní za dodržování této vyhlášky a odpovídají podle příslušných předpisů^{***)} za škodu, kterou nesprávným postupem organizaci způsobí.

Čl.7

Ustanovení této vyhlášky se nevztahují

a) na smlouvy o vytvoření děl literárních, vědeckých a uměleckých, na smlouvy o výkonech umělců pro rozhlas, televizi a film a na smlouvy podle zákona č. [115/1953 Sb.](#), o právu autorském.

b) na přednáškovou a výukovou činnost.

c) na nekvalifikované výpomocné práce (například brigádnické práce v zemědělství, stavebnictví, hornictví, nošení a skládání paliv, činnost statistů v divadle nebo při výrobě filmů apod.)

Čl.8

Vyhláška Státního výboru pro výstavbu č. [254/1957 Ú.I.](#), o zadávání průzkumných a projektových prací organizacemi socialistického sektoru projektantům jednotlivcům, zůstává nedotčena. Smlouvy, které jsou v rozporu s vyhláškou č. [254/1957 Ú.I.](#), odporují obecnému zájmu a jsou proto podle [§ 36 občanského zákoníka](#) neplatné.

Čl.9

Účinkování divadelních umělců z povolání v představeních mimo provoz divadla je upraveno vyhláškou ministerstva školství a kultury č. [71/1958 Ú.I.](#) Účinkování hudebníků z povolání, estrádních umělců a artistů při veřejných produkcích je upraveno vyhláškou ministerstva školství a kultury č. [89/1958 Ú.I.](#)

Kromě náležitostí stanovených ve vyhláškách č. [71/1958 Ú.I.](#) a č. [89/1958 Ú.I.](#), je však dále třeba souhlasu zaměstnavatele a projednání se závodním výborem odborové organizace podle čl. 4 odst. 3 písm. a) této vyhlášky; zaměstnavatel musí vést evidenci o sjednaných výkonech a vyplacených odměnách podle čl. 4 odst. 3 písm. b) této vyhlášky a výplata odměny, jakož i její zdanění, musí být provedeno podle platných předpisů.

Čl.10

Všechny předpisy a interní opatření ústředních úřadů a orgánů, které odporují této vyhlášce, se zrušují.

Čl.11

Tato vyhláška nabývá účinnosti ode dne vyhlášení; provedou ji všichni ministři a vedoucí ústředních úřadů a orgánů.

Předseda vlády:

Široký v.r.

*) Příslušnými právními předpisy jsou: Vládní usnesení ze dne 8.prosince 1953 o odměňování zaměstnanců za významné pracovní zásluhy. Vládní usnesení ze dne 11.

srpna 1953 o odměňování vedlejší činnosti ve státní správě. Vládní vyhláška č. [134/1958 Ú.I.](#), o opatřeních ke zvýšení osobní hmotné zainteresovanosti pracujících. Usnesení Státní mzdové komise ze dne 4. října 1956 o zásadách pro přiznání zvláštních odměn (částka 132 Úředního listu z roku 1956). Předpisy o odměňování práce přes čas. Další platné obdobné mzdové předpisy.

*) Vyhlášky ministra vnitra financí č. [162/1953 Ú.I.](#) a č. [135/1957 Ú.I.](#), vyhláška ministerstva financí č. [55/1958 Ú.I.](#) a směrnice ministerstva financí ze dne 29. prosince 1957 o výplatě odměn pracovníkům mimo evidenční stav, poř.č. [3/1958 Sb.](#) instr.

***) [§ 36 občanského zákoníku](#) zní:

(1) Neplatný je právní úkon, který se přičí zákonu nebo obecnému zájmu.

(2) Je-li právní úkon neplatný, protože se přičí zákonu nebo důležitému zájmu obecnému, může soud na návrh prokurátora vyslovit, že to, co bylo plněno straně, která o neplatnosti věděla, propadá ve prospěch státu.

****) Zákon č. [71/1958 Sb.](#), o závazcích k náhradě škody způsobené zaměstnancem porušením povinností z pracovního poměru.